

Sag C-260/22

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

19. april 2022

Forelæggende ret:

Landgericht Erfurt (Tyskland)

Afgørelse af:

31. marts 2022

Sagsøger:

Seven.One Entertainment Group GmbH

Sagsøgt:

Corint Media GmbH

Landgericht Erfurt

[Udelades]

Forelæggelseskendelse

I sagen mellem

Seven.One Entertainment Group GmbH, [udelades] Unterföhring

- sagsøger -

[udelades] mod

Corint Media GmbH, [udelades] Berlin

- sagsøgt -

[udelades]

vedrørende opfyldelse af kontrakt

har Landgericht Erfurts (den regionale ret i første instans i Erfurt) tredje afdeling for civile sager

den 31. marts 2022

afsagt følgende kendelse:

I.

Sagen udsættes.

II.

Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267 TEUF følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

1.

Skal direktiv 2002/29/EF fortolkes således, at radio- og fjernsynsforetagender er direkte og originært berettigede med hensyn til retten til rimelig kompensation i henhold til artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF, som er fastsat i forbindelse med den såkaldte undtagelse for privatkopiering?

2.

Kan radio- og fjernsynsforetagender med hensyn til deres ret i henhold til artikel 2, litra e), i direktiv 2001/29/EF udelukkes fra retten til rimelig kompensation som omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF, fordi de også i deres egenskab af filmproducenter kan have en ret til rimelig kompensation som omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF?

3.

Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende:

Er det lovligt at udelukke radio- og fjernsynsforetagenderne generelt, selv om radio- og fjernsynsforetagender afhængigt af deres konkrete programtilrettelæggelse til dels kun i meget ringe omfang erhverver rettigheder som filmproducenter (navnlig fjernsynsprogrammer med en stor andel af programmer, som tredjeparter har licensrettighederne til), og til dels ikke erhverver rettigheder som filmproducenter (navnlig arrangører af radioprogrammer)?

Præmisser:

A. Sagens genstand og de faktiske omstændigheder i hovedsagen

1. Sagens genstand

Parterne i hovedsagen strides om sagsøgtes forpligtelse til at håndhæve vederlagskrav på grundlag af den såkaldte blankmedieafgift som omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Sagsøgte er et forvaltningsselskab, som forvalter private fjernsyns- og radioforetagenders ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder. Sagsøgte udbetaler de tilsvarende indtægter til radio- og fjernsynsforetagenderne.

Sagsøgeren er et radio- og fjernsynsforetagende, som arrangerer det private, reklamefinansierede fjernsynsprogram »[SAT.1 Gold]« og udsender det i hele Tyskland.

Der foreligger en forvaltningskontrakt mellem parterne.

Denne regulerer sagsøgtes eneret til at udøve og forvalte sagsøgerens ophavsret og beslægtede rettigheder for programmet »[SAT.1 Gold]«.

Sagsøgte skal udbetale de tilsvarende indtægter forholdsmæssigt til sagsøgeren.

Indtægterne udgør et væsentligt bidrag til refinansieringen af de af radio- og fjernsynsforetagenderne arrangerede programmer.

Forvaltningskontrakten indeholder også håndhævelse af den såkaldte blankmedieafgift.

Den såkaldte blankmedieafgift er en vederlagsret, som er fastsat i den nationale lovgivning om ophavsret, og som har til formål at opveje de tab, som opstår for rettighedsindehaverne som følge af den såkaldte undtagelse for privatkopiering.

Sagsøgeren er i betydeligt omfang berørt af privatkopiering, bl.a. i form af optagelse af virksomhedens program ved hjælp af (online-)videorecordere.

Virksomheden kræver af sagsøgte håndhævelse af blankmedieafgiften i henhold til kontrakten og udbetaling af de tilsvarende indtægter.

Sagsøgte kan på nuværende tidspunkt ikke efterkomme dette krav på grundlag af den tyske lov om ophavsret.

Sagsøgeren er på nuværende tidspunkt i henhold til den nationale lovgivning om ophavsret udelukket fra blankmedieafgift.

3. Nationale retsfor skrifter

a) Beskrivelse af de nationale retsfor skrifter

Den nationale lovgivning om ophavsret indeholder en såkaldt undtagelse for privatkopiering.

Denne bestemmelse begrænser rettighedshaverens reproduktionsret, idet den tillader reproduktion uden samtykke af et ophavsretligt beskyttet værk til privat eller egen brug.

Til gengæld indrømmer den nationale lovgivning om ophavsret de rettighedshavere, der er berørt af undtagelsen for privatkopiering, en ret til kompensation. Denne skal give rettighedshaverne kompensation for de tab, der opstår som følge af begrænsningen af reproduktionsrettighederne.

Radio- og fjernsynsforetagender er ifølge den nationale lovgivning om ophavsret indehavere af en eneret til reproduktion.

Undtagelsen for privatkopiering finder i henhold til den nationale lovgivers for skrifter udtrykkeligt anvendelse på dem.

Alligevel udelukkes radio- og fjernsynsforetagender i henhold til den nationale lovgivning om ophavsret fuldstændigt fra retten til kompensation.

b) Bestemmelsens ordlyd

(i) Privatkopier

Bestemmelsen om undtagelsen for privatkopiering i henhold til § 53, stk. 1, i Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, Urheberrechtsgesetz (lov om ophavsret og beslægtede rettigheder) er reguleret i del 1, afsnit 6, i lov om ophavsret og beslægtede rettigheder og er affattet som følger:

»Fremstillingen af individuelle kopier af et værk på ethvert medium, der foretages af en fysisk person til privat brug, er lovlig, forudsat at kopierne ikke direkte eller indirekte anvendes til kommercielle formål, og at de ikke fremstilles på baggrund af et eksemplar, der er fremstillet eller gjort offentligt tilgængeligt på åbenlys ulovlig vis. Den person, der har tilladelse til at fremstille kopier, må ligeledes lade en tredjemand fremstille kopierne, for så vidt som denne fremstilling foretages gratis, eller for så vidt som det drejer sig om kopier på papir eller lignende ved hjælp af en fotografisk teknik eller en anden proces med tilsvarende virkning.«

(ii) Ret til kompensation

Den såkaldte blankmedieafgift, der er fastsat som kompensation for undtagelsen for privatkopiering, er reguleret i § 54, stk. 1, i lov om ophavsret og beslægtede rettigheder og er affattet som følger:

»Såfremt værkets art gør det sandsynligt, at der vil ske lovlig reproduktion som omhandlet i § 53, stk. 1 eller 2, eller §§60a-60f, har værkets ophavsmand ret til betaling af et rimeligt vederlag fra producenten af udstyr og lagringsmedier, hvis type alene eller i forbindelse med andre former for udstyr, lagringsmedier eller tilbehør benyttes til at foretage sådanne reproduktioner.«

(iii) Udelukkelse [af] radio- og fjernsynsforetagender

Den bestemmelse, som fastsætter, at undtagelsen for privatkopiering finder anvendelse på radio- og fjernsynsforetagendernes udsendelser, men som samtidig udelukker radio- og fjernsynsforetagenderne fra den såkaldte blankmedieafgift, findes i § 87, stk. 4, i lov om ophavsret og beslægtede rettigheder. Denne bestemmelse er affattet således:

»§ 10, stk. 1, samt bestemmelserne i del 1, afsnit 6, med undtagelse af § 47, stk. 2, andet punktum, og § 54, stk. 1, gælder tilsvarende.«

I. Spørgsmålenes relevans for sagens afgørelse

1. EU-retlige forskrifter

a) Direktiv 2001/29/EF

Udelukkelsen af radio- og fjernsynsforetagenderne fra den rimelige kompensation i henhold til § 87, stk. 4, i lov om ophavsret og beslægtede rettigheder er muligvis i strid med artikel 5, stk. 2, litra b), sammenholdt med artikel 2, litra e), i direktiv 2001/29/EF.

Direktiv 2001/29/EF fastsætter, at en begrænsning af reproduktionsretten ved en national bestemmelse som undtagelsen for privatkopiering kun er tilladt, hvis de berørte rettighedshavere modtager en rimelig kompensation.

(i) Radio- og fjernsynsforetagender som kompensationsberettigede

Den rimelige kompensation skal betales til de indehavere af eneretten til reproduktion, som berøres af undtagelsen for privatkopiering. Dette følger af Domstolens praksis, hvorefter rettighedshaverne i henhold til artikel 2 i direktiv 2001/29/EF som indehavere af eneretten til reproduktion er direkte eller originært berettigede med hensyn til den rimelige kompensation (Domstolens dom af 21.10.2010, C-467/08, Sml. I 2010, 10098 – *Padawan*; Domstolens dom af 16.6.2011 – C-462/09, Sml. I 2011, 5349; Domstolens dom af 9.6.2016 – C-470/14, EuZW 2016, 670 præmis 21 – *EGEDA*).

Radio- og fjernsynsforetagender er i henhold til artikel 2, litra e), i direktiv 2001/29/EF indehavere af eneretten til reproduktion. Også i henhold til den nationale lovgivning om ophavsret er radio- og fjernsynsforetagender indehavere af eneretten til reproduktion.

Deres reproduktionsret begrænses ved § 87, stk. 4, og § 53, stk. 1, i lov om ophavsret og beslægtede rettigheder af undtagelsen for privatkopiering, som er fastsat i national ret.

(ii) Den nationale ordning opfylder ikke resultatpligten

Artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF indeholder ingen begrænsning af den rimelige kompensation til skade for den enkelte rettighedshaver. Tværtimod pålægges de nationale lovgivere ved artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF en resultatforpligtelse, hvorefter den nationale lovgivning om ophavsret kun må indeholde en undtagelse for privatkopiering, hvis alle berørte rettighedshavere betales en rimelig kompensation (Domstolens dom af 9.6.2016, C-470/14, EuZW 2016, 670, præmis 21 – *EGEDA*).

Med hensyn til den omtvistede bestemmelse er der tvivl om, hvorvidt den opfylder resultatpligten i medfør af artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF.

(iii) Ingen begrundelse for at udelukke radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation

Der ses inden begrundelse for at udelukke radio- og fjernsynsforetagelserne fra den rimelige kompensation.

Begrænsningen af den rimelige kompensation til skade for radio- og fjernsynsforetagenderne kan ifølge Domstolens praksis ikke begrundes med 35. betragtning til direktiv 2001/29/EF.

Ganske vist berettiger 35. betragtning, at enkelte brugeres enkeltstående, individuelle anvendelser kan undtages fra den rimelige kompensation (Domstolens dom af 21.10.2010, C-467/08, Sml. I 2010, 10098 – *Padawan*).

35. betragtning tillader dermed imidlertid alene fritagelse af enkelte, individuelle anvendelseshandlinger fra den rimelige kompensation. Der kan ikke heraf udledes en mulighed for at begrænse retten til kompensation til skade for enkelte rettighedshavere eller grupper af rettighedshavere.

Endelig kan der heller ikke udledes en begrundelse af den omstændighed, at radio- og fjernsynsforetagender eventuelt på grund af deres position som filmproducenter kan have en ret til rimelig kompensation.

I henhold til artikel 2 i direktiv 2001/29/EF kan radio- og fjernsynsforetagender have en eneret til reproduktion som filmproducenter for så vidt angår såkaldte egenproduktioner, dvs. fjernsynsudsendelser fremstillet af dem selv.

Deraf følger imidlertid ikke, at radio- og fjernsynsforetagender ikke har ret til rimelig kompensation med hensyn til deres ret til reproduktion (Domstolens dom af 9.2.2012, C-277/10, EuZW 2012, 230, præmis 91 ff. – *Luksan*).

Der foreligger derfor tvivl om, hvorvidt udelukkelsen af radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation er berettiget ifølge EU-retten.

b) Princippet om ligebehandling

Udelukkelsen af radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation i den nationale lovgivning om ophavsret er også betænkelig med hensyn til EU-rettens ligebehandlingsprincip i henhold til artikel 20 i chartret om grundlæggende rettigheder.

EU-rettens ligebehandlingsprincip forbyder forskelsbehandling, som ikke er sagligt begrundet.

Radio- og fjernsynsforetagender forfordes i forhold til – samtlige – andre rettighedshavere. De udelukkes ved den nationale lovgivning om ophavsret fra den rimelige kompensation, selv om deres ret til kopiering begrænses af undtagelsen for privatkopiering.

Alle andre rettighedshavere modtager en rimelig kompensation for begrænsningen af deres ret til kopiering som følge af den såkaldte undtagelse for privatkopiering.

De er ifølge den nationale lovgivning om ophavsret ikke omfattet af en sådan udelukkelse.

Dette er muligvis i strid med EU-rettens ligebehandlingsprincip.

c) Mediefrihed

Udelukkelsen af radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation i den nationale lovgivning om ophavsret begrænser ud fra de samme betragtninger muligvis mediefriheden (artikel 11 i chartret om grundlæggende rettigheder).

2. Fortolkningsbehovet for EU-retten

Hidtil er den relevante EU-ret (ovenfor nr. 1) ikke blevet fortolket med hensyn til, om den er til hinder for en national bestemmelse, som med radio- og fjernsynsforetagender generelt undtager en hel gruppe af rettighedshavere fra den rimelige kompensation.

a) Fortolkningsbehovet med hensyn til det første spørgsmål

Domstolen har fastslået, at rettighedshaverne i henhold til artikel 2 i direktiv 2001/29/EF er direkte og originære indehavere af retten til rimelig kompensation i henhold til artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29/EF.

Denne afgørelse regulerer imidlertid ikke, om EU-retten af den nationale lovgiver kan fortolkes således, at retten til kopiering ikke berører kernen i en rettighedshavers ophavsret som omhandlet i artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, hvorfor en udelukkelse fra den rimelige kompensation er begrundet. På denne baggrund er der behov for en fortolkning af EU-retten.

b) Fortolkningsbehovet med hensyn til det andet spørgsmål

Der er også behov for en fortolkning af EU-retten med hensyn til det andet spørgsmål [udelades].

Domstolen har fastslået, at i forbindelse med et værk, som flere rettighedshavere har kopieringsretten til, har hver rettighedshaver ret til rimelig kompensation i tilfælde af en begrænsning som følge af undtagelsen for privatkopiering (Domstolens dom af 9.2.2012, C-277/10, EuZW 2012, 230, præmis 91 ff. – *Luksan*).

Domstolens afgørelse afklarer imidlertid ikke, om en generel udelukkelse af radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation kan begrundes med, at de eventuelt ligeledes kan have ret til rimelig kompensation som filmproducenter. Der er altså behov for en fortolkning af EU-retten i denne henseende.

c) Fortolkningsbehovet med hensyn til det tredje spørgsmål

Endelig er der også behov for en fortolkning af EU-retten med hensyn til det tredje spørgsmål.

Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende, har radio- og fjernsynsforetagender nemlig kun ret til rimelig kompensation, hvis de agerer som filmproducenter.

Mange af de private radio- og fjernsynsforetagenders udsendelser består imidlertid hovedsageligt af ordreproduktioner, som i opdrag for radio- og fjernsynsforetagendet fremstilles af et eksternt produktionsfirma, og licensproduktioner, som radio- og fjernsynsforetagenderne køber af eksterne filmproducenter. Filmproducentrettighederne tilkommer efter national ret i forbindelse med ordreproduktioner normalt produktionsvirksomheden som ordretager og i forbindelse med licensproduktioner licensgiveren, således at radio- og fjernsynsforetagender ikke eller kun i ringe omfang erhverver filmproducentrettigheder med hensyn til deres program. For størstedelen af deres program modtager de derfor ingen rimelig kompensation som filmproducent. Filmproducentens blankmedieafgift kan efter national ret heller ikke overføres på radio- og fjernsynsforetagender.

På radioområdet optræder radio- og fjernsynsforetagender slet ikke som filmproducenter og får derfor ikke del i blankmedieafgiften.

[Udelades]

Domstolen har hidtil ikke afgjort, om det i et sådant tilfælde er begrundet at udelukke radio- og fjernsynsforetagender fra den rimelige kompensation på grund af deres deltagelse som filmproducenter. Der er altså også i denne henseende behov for en fortolkning af EU-retten. [Udelades]

3. Forelæggelsens relevans for afgørelsen i hovedsagen

Forelæggelsens berettigelse i henhold til artikel 267 TEUF og anmodningen om Domstolens fortolkning er væsentlige for afgørelsen og ikke af hypotetisk karakter. De står i en tæt og uløselig sammenhæng med hovedsagen og den forelæggende rets konkrete situation (jf. Domstolens dom af 27.2.2018, C-64/16, præmis 19 ff.).

Såfremt en national bestemmelse som den beskrevne er forenelig med EU-retten, navnlig med direktiv 2001/29/EF, må sagsøgeren acceptere, at det er udelukket at opfylde forvaltningskontrakten med hensyn til den såkaldte blankmedieafgift. Sagsøgte i hovedsagen skal frifindes.

Såfremt en national bestemmelse som den beskrevne ikke er forenelig med EU-retten, navnlig med direktiv 2001/29/EF, kan sagsøgeren kræve opfyldelse af kontrakten med hensyn til den såkaldte blankmedieafgift og udbetaling af eventuelle indtægter.

Sagsøgeren i hovedsagen skal gives medhold.

[Udelades]